

PLAN FÖR SMÅBARNSPEDAGOGIK

Reviderad 24.5.2024

Privat daghem i Kimito

Lillgården AB, Pajbölevägen 3, 25700 Kimito

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INTRODUKTION TILL LILLGÅRDENS PLAN FÖR SMÅBARNSFOSTRAN	3
1.1 Daghemmet Lillgården AB	3
1.2 Lokala särdrag och olika sätt att ordna småbarnspedagogisk verksamhet	3
1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik	4
1.4 Personal	4
2. VERKSAMHETSIDÉ	4
3. VÄRDEGRUND	5
4. SYNEN PÅ LÄRANDE	5
5. PEDAGOGISK INRIKTAD HELHET FÖR FOSTRAN, UNDERVISNING OCH OMSORG	6
6. MÅNGSIDIG KOMPETENS	6
7. UTVECKLING AV VERKSAMHETSKULTUR	6
8. LÄRMILJÖER	6
9. SAMARBETSPARTNERS	7
10. PEDAGOGISK DOKUMENTATION	7
11. REFERENSRAM FÖR DEN PEDAGOGISKA VERKSAMHETEN	7
12. LEKEN SOM GRUND FÖR UTVECKLING, LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE	8
13. LÄROMRÅDEN	8
13.2 Språkens rika värld	8
13.2.1 Mål	9
13.2.2 Metoder	9
13.3 Mina många uttrycksformer	9
13.3.1 Mål	9
13.3.2 Metoder	9
13.4 Jag och vår gemenskap	10
13.4.1 Mål	10
13.4.2 Metoder	10
13.5 Jag utforskar min omgivning	10
13.5.1 Mål	11
13.5.2 Metoder	11
14.6 Jag växer, rör på mig och utvecklas	11
14.6.1 Mål	12
14.6.2 Metoder	12
15. PRECISERINGAR GÄLLANDE SPRÅK OCH KULTUR	12
16. PRINCIPERNA FÖR STÖD	12
17. SAMARBETE OCH STÖDARRANGEMANG INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN	13
17.1 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd	14
18. UTVÄRDERING OCH UTVECKLING AV DEN SMÅBARNSPEDAGOGISKA VERKSAMHETEN	14

1. INTRODUKTION TILL LILLGÅRDENS PLAN FÖR SMÅBARNSFOSTRAN

Lillgårdens plan för småbarnsfostern utgår ifrån och är uppgjord i enlighet med de riktlinjer som finns i den nationella planen för småbarnspedagogik som Utbildningsstyrelsen har kommit med, samt Kimitoöns kommunala plan för småbarnspedagogik (som hittas på kommunens hemsida). Specifika tillägg klargjordes och därför har daghemmet Lillgården AB uppgjort en egen plan för småbarnsfostern. Planen för småbarnsfostern är sammanställd på basen av diskussioner förda av personalen på Lillgården.

Planen bör revideras och uppdateras vid behov i juni 2025 då planen genomläses av personalen, eller då planen blir föråldrad. Alla nyanställda, praktikanter och vikarier bör läsa Lillgårdens plan för småbarnsfostern med alla dess bilagor. Denna plan förvaras i daghemmets kontor, samt finns tillgänglig på Lillgårdens hemsida.

1.1 Daghemmet Lillgården AB

Lillgården AB finns på Pajbölevägen 3. Fastigheten består av ett egnahemshus och en ladugårdsbyggnad. Huset är byggt år 1989 och har inte renoverats. Under sommaren 2017 gjordes vissa ändringar för att det skulle passa verksamheten för ett gruppfamiljedaghem. Under våren 2019 utfördes ytterligare några ändringar då företagets kontor flyttades till ett rum bredvid snickarboden – och de ”nya ytorna” används nu som lekrum åt barnen. Gården är stor och erbjuder mångsidig lek för barnen. 01.08.2020 uppgraderas verksamheten till ett litet daghem från att ha varit ett gruppfamiljedaghem. Lillgården AB har även anställt en familjedagvårdare som har hand om de fyra allra yngsta barnen i en enskild lägenhet i anslutning till daghemmet. Förskola anordnas inte hos Lillgården.

Vi har också ett eget kök som är en naturlig del av vardagen. Där tillreder vi eget morgonmål och mellanmål. Lunchen köpes av Axxell Brusaby. Ytterligare har Lillgården ett rum ämnat för gymnastik och en snickarbod som används flitigt. I ladugården bor några får och hönor som vi sköter om dagligen tillsammans med barnen. Genom att barnen är delaktiga i skötandet av djuren övar barnen på att ta ansvar, visa omsorg och få förståelse för livscykeln. Vi strävar efter att skapa en hemlik och trivsamt miljö där barnen får möjlighet till utveckling och lärande

Aktiebolaget Lillgården AB ägs av Josefin Isaksson och Jutta Saarinen.

1.2 Lokala särdrag och olika sätt att ordna småbarnspedagogisk verksamhet

Lillgården är ett tvåspråkigt daghem, även om majoriteten av barnen i dagsläget är enspråkigt svenska. Alla i personalen behärskar finska vilket gör att tvåspråkigheten kan stödjas på ett positivt sätt. Barnen kommer även att bekanta sig med det andra inhemska språket i vår verksamhet, bland annat genom sagor, lek och tvåspråkiga sångstunder.

Utomhuspedagogik utgör stommen i verksamheten. Detta i form av regelbundna skogsutflykter, gårdslekar, djurskötsel i ladugården samt skötsel av odlingar på gården. Vi utforskar, upplever och experimenterar i närmiljön.

1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik

Varje barn på Lillgården har en egen plan för småbarnspedagogik. Planen baserar sig på observationer av barnet och diskussioner med barnet. Även vårdnadshavarnas och barnets åsikter tas i beaktande vid uppgörandet av den individuella planen. Den individuella planen är ett pedagogiskt dokument. De målsättningar, för de enskilda barnen, som framkommer i planen beaktas då verksamheten i daghemmet planeras. I Lillgården ansvarar egenvårdarna för att barnets plan utarbetas och utvärderas, minst en gång i året eller oftare om barnets behov kräver det.

1.4 Personal

Ordinariepersonalen är behörig och erfaren. Vi strävar efter få byten inom personalen. Personalen jobbar med vård, fostran och undervisning som en helhet. Samarbetet mellan personalen och vårdnadshavarna är omfattande. Vårdnadshavarna är sakkunniga i frågor som berör deras barn och är därigenom daghemmets viktigaste samarbetspart. Meningen med samarbetet är att stöda varje barns uppväxt och utveckling både i hemmet och på vårdplatsen. Hela personalen har tystnadsplikt i frågor som berör barnet och dess familj. Personalen diskuterar ärenden gällande barnet alltid i första hand med föräldrarna.

Vi säkrar tillräcklig personal genom att anställa vikarier, och prefererar samma vikarier för att barnen ska känna sig trygga även då en från ordinarie personalen är frånvarande. Lillgården håller öppet utgående från vårdnadshavarnas behov även under semesterperioder, barnen i Lillgården erhåller således ingen reservdagvårdsplats.

2. VERKSAMHETSIDÉ

Lillgården AB är ett litet daghem med 21 platser. Under förmiddagarna jobbar vi i mindre grupper, s.k. smågruppsverksamhet för att ge varje barn plats och för att vi vuxna ska kunna se varje barn och dess behov. Smågruppsverksamhet möjliggör även att vi kan dela in barnen enligt ålder, visat intresse eller tema. Utomhus är vi oftast alla tillsammans eftersom gården är stor och rymlig. Då lär sig de mindre barnen av de större medan de större barnen måste ta de yngre i beaktande, vilket stärker självkänslan, lär barnen att ta hänsyn till andra och utvecklar ansvarskännande.

På Lillgården bygger vi upp verksamheten i enlighet med vad som är aktuellt för årstiden, barnens intressen och idéer. På hösten tar vi god tid på oss att bekanta oss med varandra och få alla barn att känna sig som hemma. Vi skördar i odlingarna och plockar bär och svamp i skogen. Hösten medför naturligt en hel del aktiviteter i skogen, och att utnyttja naturen och djuren i den dagliga verksamheten är något vi satsar på. I skogen och naturen kan mycket utveckling och lärande ske. Förutom naturvetenskap finns det även möjlighet till lärande inom de övriga kompetensområden som matematik, språk, teknik, skapande och rörelse. Hösten medför även naturligt en del arbete med gårdens djur, då alla flyttar tillbaka in i ladugården efter sommarens "grönbeten". Detta är något vi tar fasta på med barnen, och låter barnen

vara delaktiga i arbetet då djuren flyttar in tillbaka – samt delaktiga i skötseln som livet i ladugården naturligt för med sig.

Högtider och andra viktiga dagar kommer vi att uppmärksamma under året. Bland annat farsdag, barnkonventionens dag, Finlands självständighetsdag och julen under höstterminen. Högtider och viktiga dagar kommer att uppmärksammas med ändamålsenligt pyssel eller annan aktivitet. Vid juletid vill vi gärna erbjuda barnen en mysig luciastund i ladugården samt julgröt åt alla föräldrar under ett morgonmål. Vinteraktiviteter som pulkåkning, skridskoåkning och skidning är även något som brukar vara uppskattat av barnen.

Under våren reflekterar vi över vårens uppvaknande och börjar undersöka vad som händer ute i naturen då. Vi städar på gården och förbereder för sådd i odlingarna. Vi uppmärksammar högtider som påsken, första maj och morsdag samt har en vårfest. Under sommarmånaderna njuter vi av att vara ute, vi håller får- och hönsläpp. Vi gör också en större sommarstädning på dagis (delvis tillsammans med barnen). Under året firar vi även barnens födelsedagar med korta kalas under samlingen, då blir barnet uppvaktat med sång, kort och en present av Lillgården.

3. VÄRDEGRUND

På Lillgården AB följer vi samma värdegrund som Kimitoöns kommun. Principerna är att: barnets bästa kommer i första hand, barnen är centrala i planeringen av verksamheten, barnen ska ges möjlighet till att vara motoriskt aktiva, barnen ska behandlas jämlikt och samarbetet med familjerna är flexibelt.

Vägledande samspel/ ICDP, International Child Development Programme är en lokal komplettering inom Kimitoöns kommun som utgör ett förhållningssätt som används för att stärka samspelet mellan pedagoger och barn inom småbarnspedagogiken. Vägledande samspel genomsyrar verksamheten även på Lillgården och definierar således även värdegrunden.

4. SYNEN PÅ LÄRANDE

Lillgårdens syn på lärande är i enlighet med den lokala planen för småbarnspedagogik. Lärande är en livslång och helhetsbetonad process som sker överallt. Målet med verksamheten är att inspirera och väcka barnens lust att lära sig mera. Barnen sporras till att vara aktiva och till att lita på sina möjligheter som lärande individer. Leken ser vi som en viktig och betydelsefull del i lärandet. Vi erbjuder barnen tillfällen att kommunicera, uttrycka sig på olika sätt och uppleva nya erfarenheter. Tillsammans bekantar vi oss med saker som intresserar barnen samt ger barnen möjligheter att bilda vänskapsrelationer, känna glädje över sitt lärande och bli intresserade av nya saker. Varje barns fysiska, psykiska och sociala utveckling samt utvecklingen av kunskaper och färdigheter följs upp och stöds. Barnets jaguppfattning stärks med hjälp av kommunikation, mångsidiga inlärningsupplevelser och uppmuntrande respons.

5. PEDAGOGISK INRIKTAD HELHET FÖR FOSTRAN, UNDERVISNING OCH OMSORG

Fostran, undervisning och omsorg bildar en enhetlig helhet i den småbarnspedagogiska verksamheten som Lillgården tillhandahåller. De tre dimensionerna kan granskas som separata begrepp men hänger ihop i den praktiska verksamheten. Personalen har en gemensam syn på hur barns lärande och välbefinnande kan främjas på bästa sätt.

6. MÅNGSIDIG KOMPETENS

En grund för barnens mångsidiga kompetens skapas inom småbarnspedagogiken. Den mångsidiga kompetensen stärks av en kvalitativ pedagogisk verksamhet. I enlighet med grunderna för planen för småbarnspedagogik utgår även Kimitoöns kommun från de fem delområdena inom mångsidig kompetens d.v.s. **kulturell och kommunikativ kompetens, vardagskompetens, multilitteracitet och digital kompetens, förmåga att delta och påverka samt förmåga att tänka och lära sig**. Dessa fem delområden tas i beaktande inom Lillgårdens verksamhet för att främja utvecklingen av den mångsidiga kompetensen hos barnen.

7. UTVECKLING AV VERKSAMHETSKULTUR

Lillgårdens verksamhetskultur grundar sig på personalens värderingar, tolkningar av de normer som styr arbetet, verksamhetsstället, yrkeskompetensen samt av en respekt och omvård för det levande; djuren i ladugården och växterna i odlingslådorna. Vi strävar efter att uppnå en verksamhetskultur som baserar sig på öppenhet, växelverkan och samarbete. Barnets bästa är utgångspunkten för allt arbete. Verksamhetskulturen utvärderas bland annat genom regelbundna personalmöten och diskussioner med barn och vårdnadshavare.

8. LÄRMILJÖER

I Lillgården finns möjlighet till mångsidiga lärmiljöer som är trygga och tillgängliga samt som främjar barns utveckling och lärande. Vi inreder utrymmena inomhus, delvis tillsammans med barnen, så att de inspirerar barnen till utforskande och kreativitet. Lillgårdens läge möjliggör även mångsidiga lärmiljöer utomhus. Det finns närbelägen natur och skog, gården är stor och framför allt Lillgårdens ladugård är en lärorik miljö. I ladugården ordnas organiserad verksamhet för barnen. Som lärmiljö fungerar även biblioteket samt besök och upplevelser som t.ex. kultur- och idrottsväsendet erbjuder. Våra lärmiljöer (liksom de kommunala) inspirerar och lockar till lek och kreativitet. De erbjuder meningsfull sysselsättning och tillhandahåller mångsidiga redskap (även informations- och kommunikationsteknik). Leksaker och material är trygga, hälsosamma och estetiska. Utrymmena möjliggör aktivitet och rörelse

samt ger ro till lek och arbete i en lugn atmosfär. Utrymmena går att förändra, förnya och möjliggör flexibilitet.

9. SAMARBETSPARTNERS

All personal på Lillgården samarbetar med barnens vårdnadshavare. Ett gott samarbete med vårdnadshavarna är a och o för att på bästa sätt kunna gynna barnets utveckling. Vi strävar efter ett ömsesidigt förtroende. Under verksamhetsåret får vårdnadshavarna möjlighet att delta i föräldramöte och minst ett utvecklingssamtal gällande barnets växande och lärande. Vi värdesätter kontinuerlig kontakt vid lämning och hämtning av barnet, telefonsamtal och planlagda diskussioner vid behov. Vi ger info om verksamheten på Lillgården i form av infobrev och informationsblad på anslagstavlan. Vi uppdaterar även på sociala medier (facebook) om aktuella händelser och upprätthåller en sluten (med lösenord) grupp på Instagram där vårdnadshavarna kan följa med vad som händer under dagen. Vi har även skaffat en öppen Instagram sida för Lillgården för mer synlighet.

Personalen på Lillgården samarbetar med varandra samt med övriga sakkunniga som arbetar med barnen, t.ex. rådgivningspersonal och andra aktörer inom social- och hälsovården.

Då barnet byter vårdplats samarbetar personalen från Lillgården med de olika aktuella kommunala enheterna. Vi vill beakta varje barns tidigare vård för att trygga övergången och för att kunna ta i beaktande barnets förutsättningar och behov. Barnets eventuella behov av stöd för lärande skall tryggas. Vid överföringen kan barnets plan för småbarnspedagogik och andra dokument som beskriver barnets utveckling och lärande som har samlats in användas. Femåringar bekantar sig med förskolan i enlighet med femåringsgruppen i Silva.

10. PEDAGOGISK DOKUMENTATION

Pedagogisk dokumentation är en arbetsmetod för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla den småbarnspedagogiska verksamheten vilket även möjliggör att barnen och vårdnadshavarna kan delta i utvärderingen, planeringen och utvecklingen av verksamheten. Personalen på Lillgården följer upp varje barns utveckling och lärande genom observationer och mångsidig dokumentation för att sedan samla dokumentationen i barnens egen pärm där bl.a. barnets egna alster och övriga personalobservationer finns. Den pedagogiska dokumentationen är viktig för utvärderingen och utvecklingen av den småbarnspedagogiska verksamheten som Lillgården tillhandahåller.

11. REFERENSRAM FÖR DEN PEDAGOGISKA VERKSAMHETEN

En målinriktad verksamhet utgår från värdegrunden, synen på lärande, en verksamhetskultur som stödjer värdegrunden och synen på lärande samt mångsidiga lärmiljöer, samarbete och

arbetssätt. På Lillgården strävar vi efter att utveckla barnens självständighet. Vi vill skapa en trygg, positiv och öppen miljö som ger möjlighet att utveckla respekt och tolerans gentemot varandra och även gentemot djuren. Vi vill utveckla barnens sociala färdigheter samtidigt som vi vill ge plats för individuell utveckling hos varje barn. Trygghet, jämlikhet och välmående är ledord för oss. Den pedagogiska verksamheten på Lillgården genomsyras av den helhet som består av fostran, undervisning och vård.

12. LEKEN SOM GRUND FÖR UTVECKLING, LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE

Leken är för barnet ett naturligt sätt att utforska sin omvärld och lära sig livets grunder. Lek innebär lustfyllt lärande där barnet använder alla sina sinnen. Genom leken utvecklas barnets fantasi och kreativitet och de lär sig att lösa problem och konflikter. I leken stimuleras barnet socialt, känslomässigt, motoriskt och intellektuellt. För barnet har leken alltid ett innehåll och en mening, där lekprocessen är det viktigaste. Barnet leker inte för att utvecklas, men leken utvecklar barnet. Genom att som vuxen följa med och observera barnets lek, får pedagogen betydelsefull information om barnet och dess utveckling. Pedagogens roll i barnets lek är att inspirera, finnas till hands och vid behov vägleda leken.

Vid Lillgården har leken en betydelsefull roll och prioriteras både vad gäller tid och utrymme. All verksamhet genomförs på ett lustfyllt sätt för att möjliggöra optimal utveckling och lärande för barnen.

Målet med leken är att bland annat att följande egenskaper utvecklas hos barnet: identitet och social kompetens, förmåga att kompromissa och samarbeta, förmåga att fatta beslut, förmåga att formulera sig så att kamraterna förstår (språklig kompetens) samt förmåga att röra sig på olika sätt i olika lekar (rörelseförmågan). Leken utvecklar också kreativiteten (fantasin), erfarenheter (barnet leker det vuxna gör), inlevelsen (turas om och lyssna på varandra), avkoppling (leken är stressfri) samt koncentrationen (leken kräver full koncentration).

13. LÄROMRÅDEN

13.2 Språkens rika värld

Småbarnspedagogiken har som uppdrag att stödja utvecklingen av barnens språkliga kunskaper och färdigheter liksom barnens språkliga identiteter. Utveckling av de språkliga färdigheterna möjliggör att barnen lättare kan påverka och vara aktiva aktörer i sin egen vardag.

13.2.1 Mål

Målet är att barnen utvecklar sitt ordförråd och ges möjlighet till riklig språkstimulering under sina dagar i den småbarnspedagogiska verksamheten. Vi på Lillgården vill ge barnen tid att på ett mångsidigt sätt använda och vidareutveckla sitt språk. Målet är även att barnen under sin tid i daghemmet ska utveckla sina färdigheter i hur man för en diskussion, uttrycka sina åsikter och tankar, kunna lyssna och vänta på sin samtalspartner. Målet är även att de äldre barnen ges möjlighet att bekanta sig med bokstäver, språkljud och ordbilder som främjande för den fortsatta språkutvecklingen.

13.2.2 Metoder

Personalens uppgift på Lillgården är bland annat att klä vardagen i ord och samtala med barnen om det som görs tillsammans. Språket utvecklas genom samtal och i samspel med personalen och de andra barnen i daghemmet. I arbetet med tvåspråkiga barn är det särskilt viktigt att personalen är tydlig och konkret i sitt tal och kontrollerar att barnen uppfattat rätt.

Vi på Lillgården vill stödja barnens språkutveckling på ett professionellt sätt. Detta gör vi bland annat genom enskilda samtal med barnen men även genom gruppdiskussioner som uppstår under dagen. Barnen får beskriva, benämna, härma, upprepa och återberätta. Vi tränar på att lyssna (t.ex. lyssna på saga) och på att minnas (t.ex. olika minneslekar). Vi sjunger, läser rim och ramsor och leker lekfulla språklekar.

13.3 Mina många uttrycksformer

Småbarnspedagogikens uppdrag är att stödja utvecklingen av barnens musikaliska, visuella, verbala och kroppsliga uttrycksförmåga samt låta barnen bekanta sig med konst och kultur. Barn kombinerar ofta olika uttrycksformer på ett kreativt sätt.

13.3.1 Mål

Barnen ska ges möjlighet att utveckla sin musikaliska, visuella, verbala och kroppsliga uttrycksförmåga. Målet är att barnens fantasi, skapar- och upptäckarglädje utvecklas och därigenom att barnens självkänsla (jag kan!) stärks. Vi hoppas även väcka intresset för användningen av olika material och viljan att använda sig av dessa i skapandeverksamhet.

13.3.2 Metoder

Vi på Lillgården vill att skapande verksamhet är en naturlig del av vardagen för att ge barnen möjligheter att delta i kreativa aktiviteter. Barnen får inom verksamheten prova på att måla med olika typer av färger och använda olika metoder i skapandeprocessen. Barnen får laborera (t.ex. bygga med olika klossar), modellera, snickra, handarbete, baka, göra utfärder. Viktigt för oss på Lillgården är även att barnen får vara med vid sådd, plantering, skötsel och skörd av olika grönsaker och växter.

Personalen uppmuntrar barnet att utforska olika metoder för skapande och få barnet att våga använda olika material i skapandeprocessen. Om barnen uttrycker en ovilja att delta i aktiviteter vi gör inom den dagliga verksamheten - behöver de inte delta, men alla uppmuntras att pröva på det mesta.

Lillgården kan även besöka teaterföreställningar, vilket ger barnen erfarenheter och möjligtvis inspiration till att själva våga dramatisera och stå framför en publik.

13.4 Jag och vår gemenskap

Då barnen börjar delta i småbarnspedagogisk verksamhet blir deras livsmiljö utanför hemmet större. Utöver de egna hemmets traditioner, vanor, värderingar och åskådningar möter barnet i den småbarnspedagogiska verksamheten andra sätt att tänka och handla. Småbarnspedagogikens uppdrag är att ge förutsättningar för att barnen ska utveckla en förståelse för mångfalden i närmiljön och hur man fungerar i den.

13.4.1 Mål

Vi vill ge barnen de förutsättningar de behöver för att kunna utveckla sin förståelse för den mångfald som finns i deras närmiljö. Målet är att barnen ska visa respekt gentemot andra människor samt ta hänsyn till allt levande. Vi vill även att barnen ska lära sig gott uppförande dvs. egenskaper som artighet, kunna vänta på sin tur, vara hjälpsamma och be om förlåtelse.

13.4.2 Metoder

En etisk fostran finns med i all verksamhet på Lillgården. Personalen diskuterar skillnaden mellan rätt och fel och hur man kan fungera därefter. Med barnen diskuterar vi bl.a. vikten av vänskap och att man ska visa hänsyn till varandra. Teman som dessa bearbetas bl.a. genom lek, sånger, sagor och diskussioner. I och med skötseln av djuren i ladugården får barnen dagligen visa respekt och hänsyn gentemot djuren.

Vi utgår ifrån att barnen har olika religiösa bakgrunder hemifrån och därför stöder personalen religionsfostran mer ur en kulturell och allmänbildande synvinkel.

13.5 Jag utforskar min omgivning

Småbarnspedagogikens uppdrag är bland annat att ge barnen färdigheter att iaktta, strukturera och förstå sin omgivning. Småbarnspedagogiken ska även omfatta miljöfostran och teknologifostran samt stödja utvecklingen av barnens matematiska tänkande.

13.5.1 Mål

Målet för det matematiska tänkandet är att barnen ska utveckla en viss förståelse för matematik och för grundläggande egenskaper i begreppen tal och antal, mätning, gruppering, geometri och form men även utveckla förmågan att orientera sig i tid och rum. Vi vill skapa ett positivt förhållningssätt till matematik samt utveckla logiskt tänkande.

Inom miljöfostran är målet att barnen ska lära sig att vara rädda om naturen och respektera den samt skapa en sund miljömedvetenhet. Barnen ska få möjlighet att bekanta sig med den närliggande skogen samt den övriga närmiljön kring daghemmet.

Målet inom teknikfostran är bland annat att barnen ska få förståelse för vardagsteknik d.v.s. tekniska lösningar som vi använder oss av i vår vardag men även få använda olika maskiner och fundera kring deras egenskaper och funktioner. Ett mål är även att barnen får vara kreativa och hitta på egna lösningar.

13.5.2 Metoder

Barnets naturliga nyfikenhet samt glädje att utforska och komma underfund med saker skapar en god förutsättning för matematiskt tänkande. Matematik finns överallt i vår omgivning, vilket utnyttjas i daghemmets vardagliga rutiner genom lekrelaterade situationer och med hjälp av konkreta material, föremål och redskap som intresserar barnen. Vi kan kategorisera, sortera, mäta, kombinera siffror med antal, diskutera t.ex. ordningstal (datum), lek och sifferramsor, sånger, byggmaterial (klossar, pinnar, kottar osv), duka bordet (antal barn), räkna barnen på samlingen samt gå i genom tidsbegrepp (veckodagar, månader, idag-imorgon-igår, egen ålder).

På Lillgården strävar personalen efter att barnen skall få uppleva naturen med dess olika årstider bland annat i vår närliggande skog. Vi diskuterar och arbetar kring hållbar utveckling samt under våren städar vi upp gården och dess närliggande miljö.

Teknik och tekniska lösningar finns så gott som överallt i vår vardag. Teknologifostran framkommer i verksamheten genom iakttagelser, benämning och användning av tekniska lösningar som t.ex. sax, pekplattor och köksredskap. Barnen uppmuntras även till att själva hitta på kreativa lösningar när de exempelvis snickrar eller pysslar.

14.6 Jag växer, rör på mig och utvecklas

Till småbarnspedagogikens uppdrag hör även att inspirera barnen till att röra på sig, främja ett positivt förhållningssätt till mat och fundera tillsammans med barnen över faktorer som är förknippade med hälsa, trygghet och säkerhet.

14.6.1 Mål

Målet är att barnen känner glädje över att röra på sig. Att barnen får förståelse för sambandet mellan fysisk aktivitet, god hälsa och välbefinnande samt att barnen lär sig gott bordsskick och grundläggande säkerhet.

14.6.2 Metoder

Vi är utomhus så mycket som möjligt - i skogen, på gården, i närmiljön, i ladugården. Inomhus har vi ett eget gymnastikrum där vi har ordnade gymnastiktillfällen så att barnen får röra på sig även inomhus. Grovmotoriken tränas bl.a. genom: rörelselekar, lekaktiviteter både inomhus och utomhus (t.ex. gunga, klättra, springa, krypa, spela fotboll, skida), promenader i närmiljön, handledda gymnastikstunder både inom- och utomhus samt skogsutfärder. Finmotoriken tränas bl.a. genom: dagliga rutiner (t.ex. påklädning, matsituationen), fri lek (t.ex. klä på dockor, bygga med lego), skapande verksamhet (t.ex. rita, måla, klippa, sy, modellera, baka).

På Lillgården följer vi upp den motoriska utvecklingen hos varje barn regelbundet då en motorikbana arrangeras årligen för 3-5-åringar i samarbete med kommunens fritidsenhet. Resultaten sparas och delges föräldrarna.

Personalen på Lillgården vägleder barnen och stödjer dem i att sköta sin vardagshygien i de dagliga rutinerna. Vi tränar hygien och hälsa bl.a. på följande sätt: efter toalettbesök tvättas alltid händerna, handtvätt innan måltid (desinfektionsmedel t.ex. vid maginfluensaepidemier), vägledning i gott bordsskick, kännedom om hälsosam och mångsidig kost, erfarenhet av olika smakupplevelser, ordning och system vid påklädningssituationen, utevistelse och motion. På Lillgården följer vi Kimitoöns anvisningar angående sjukdomar och antal symtomfria dagar efter sjukdom.

I samband med 112-dagen diskuterar vi tillsammans med barnen frågor vad gäller säkerhet.

15. PRECISERINGAR GÄLLANDE SPRÅK OCH KULTUR

Lillgården är ett tvåspråkigt daghem. Här pratar personalen både svenska och finska enligt behov eftersom det är viktigt för barnets utveckling att båda språken stöds. Om det kommer barn med ett främmande språk som modersmål är personalen medveten om sin roll som språklig modell samt att personalens attityd är av stor betydelse för barnets språkutveckling och välmående.

16. PRINCIPERNA FÖR STÖD

Stöd för utveckling och lärande ska finnas tillgängligt inom den småbarnspedagogiska verksamheten och ska rikta sig till alla de barn som är i behov av stöd. Genom att i ett tidigt skede identifiera stödbehovet och genom ett rätt riktat stöd främjas barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Stödbehovet antecknas i barnets plan för småbarnspedagogiken

tillsammans med stödåtgärder och hur de ska genomföras och utvärderas. Stödet för barnets utveckling och lärande ska ordnas som en del i den dagliga småbarnspedagogiska verksamheten.

Kimitoöns kommun, och därmed även vi på Lillgården, följer de nationella stödnivåerna som ges i förskolan och den grundläggande utbildningen. Vi kan vid behov använda de blanketter som Kimitoöns kommun har utvecklat.

Stödnivåerna är **allmänt stöd, intensifierat stöd** och **särskilt stöd**. Det allmänna stödet berör alla barn och har till uppgift att bygga upp en vardag med tillräckliga utmaningar och uppmuntra barnet på ett åldersadekvat sätt att upptäcka omgivningen och utvecklas i stadig takt. Det intensifierade stödet är till för barn där det allmänna stödet inte räcker till och som i sin tillväxt och inläring är i behov av regelbundet stöd eller en mångfald av stödåtgärder. Planen kräver att den ansvarige egenvårdaren fyller i en pedagogisk bedömning och sedan konsulterar den kommunalt anställda specialbarntädgårdsläraren och andra sakkunniga innan den egentliga blanketten kan fyllas i. Ett gott samarbete mellan alla parter är viktigt där vårdnadshavarna bör få tillräcklig information om processen och dess syften. En bedömning görs om Lillgården är den mest ändamålsenliga vårdplatsen för barnet, i och med att anställning av t.ex. assistent inte är självklar. I fall det intensifierade stödet inte räcker till, finns det ännu särskilt stöd som är den sista stödnivån. Senast i detta skede tillkallas ett mångprofessionellt team för att stöda utarbetningen och förverkligandet av planen. Barn med särskilt stöd placeras oftast på kommunalt daghem för att få tillräckligt stöd av specialbarntädgårdsläraren. Det tidiga ingripandet och stödet är kritiskt för att barnet ska ges samma möjligheter som alla andra till skolgång och utveckling.

Varje barn på Lillgården får en individuell plan uppgjord i samråd med vårdnadshavare och egenvårdare. Planen uppgörs under sensommaren och följs upp senast ett år efter uppgörandet. Lillgårdens personal har möjlighet att konsultera barnrådgivningen, specialbarntädgårdslärare, psykologer och läkare, annan personal på daghemmet, tal-, fysio- och ergoterapeut samt barnneurologiska enheten (TYKS).

Hela Lillgårdens personal har tystnadsplikt i frågor som berör barnet och dess familj. Personalen diskuterar alltid i första hand med vårdnadshavarna om ärenden som berör barnet.

17. SAMARBETE OCH STÖDARRANGEMANG INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN

Möjligheten att få stöd, de centrala principerna för stöd, det överenskomna stödet och hur stödformerna ska genomföras ska diskuteras med vårdnadshavarna. Det mångprofessionella samarbetet ska utgå från barnets bästa.

Lillgården samarbetar med kommunen när det kommer till olika typer av stödarrangemang. På Lillgården granskar vi arbetssätten och lärmiljöerna så att de bäst lämpar sig för ett barn i behov av stöd, vi differentierar vid behov samt har möjlighet att konsultera specialbarntädgårdslärare. Eftersom vi är en liten enhet har vi svårigheter med att

omstrukturera personaldimensioneringen. Specifika hjälpmedel kan ses som en utmaning för oss liksom även tolknings- och biträdestjänster. Redan från början (med tanke på att vi är en liten enhet) har vi smågrupper, flexibla grupparrangemang och mångprofessionellt samarbete.

17.1 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd

Vi följer de kommunala direktiven på Lillgården när det kommer till barnets plan i samband med stöd. Barnets plan för småbarnspedagogik diskuteras tillsammans med vårdnadshavarna och dagvårdspersonalen på dagvårdsplatsen. Då barnet är i behov av allmänt, intensifierat eller särskilt stöd samlas personalen, specialbarntädgårdslärare och vårdnadshavare för att diskutera och göra upp mål för barnets utveckling och lärande. Det är specialbarntädgårdsläraren som ansvarar över att stödbblanketter och att en plan för lärande skrivs för barn under förskoleåldern. Detta görs i samråd med barnets föräldrar och barntädgårdsläraren/annan ansvarig i barnets grupp. I stödbblanketterna framgår de pedagogiska och eventuella strukturella lösningar som ordnas för barnet. Samarbetet med eventuella terapeuter eller andra sakkunniga antecknas också. Stödbblanketter och individuella planer utvärderas åtminstone varje höst och vår. Ibland ordnas tätare träffar tillsammans med föräldrar t.ex. olika nätverksmöten med övriga sakkunniga, beroende på barnets eller familjens behov.

18. UTVÄRDERING OCH UTVECKLING AV DEN SMÅBARNSPEDAGOGISKA VERKSAMHETEN

Syftet med utvärderingen av den småbarnspedagogiska verksamheten är att utveckla småbarnspedagogiken och förbättra förutsättningarna för vare barns utveckling och lärande. Verksamheten ska utvärderas och utvecklas på nationell nivå, samt ur anordnar-, enhets och individnivå.

Vi på Lillgården strävar hela tiden efter att utveckla och förbättra den småbarnspedagogiska verksamheten. Vi håller regelbunden kontakt med kommunen för att utvecklas i samma linje som de kommunala småbarnspedagogiska enheterna. På Lillgården håller vi utvecklingssamtal med personalen samt regelbundna personalmöten där verksamheten kritiskt granskas och möjlighet till utveckling sker. Under föräldramöten har vårdnadshavare möjlighet att höras och ge sina synpunkter på förbättring. Planen för småbarnspedagogiken går igenom och uppdateras en gång i året.